

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

**PUBLISKAIS
GADA
PĀRSKATS
2012**

LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDA ADMINISTRĀCIJA

Saturs

Saturs	2
1. Pamatinformācija	3
1.1. Latvijas vides aizsardzības fonda administrācijas juridiskais statuss un funkcijas	3
1.2. Iestādes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas.....	3
1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi, prioritātes, pasākumi	3
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	5
2.1. Valsts budžeta programmas 21.00.00 „Vides aizsardzības fonds” izlietojums	5
2.2. Valsts budžeta apakšprogramma 70.06.00 „LIFE programmas projekti” izlietojums ...	6
2.3. Valsts budžeta apakšprogramma „Fonda darbības nodrošinājums”	7
2.4. Valsts budžeta apakšprogramma „Vides aizsardzības projekti”	8
2.5. Valsts budžeta apakšprogramma „Zivju aizsardzības pasākumi”	10
2.6. Valsts budžeta apakšprogramma „Vides izglītības fonda programma”	10
2.7. Valsts budžeta apakšprogramma „Nozares vides projekti”	11
2.8. Valsts budžeta apakšprogramma „Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sagatavošana, koordinācija un ieviešana”	13
2.9. Valsts budžeta apakšprogramma „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”	13
2.10. Valsts budžeta apakšprogramma „Iemaksas starptautiskajās organizācijās”	14
2.11. Valsts budžeta apakšprogramma 70.06.00 „LIFE programmas projekti”	15
2.12. Atbrīvojumu no dabas resursu nodokļu maksāšanas administrēšana.....	17
2.13. Politikas iniciatīvas, veiktie un pasūtītie pētījumi	23
2.14. Iestādes pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamībā un kvalitātē	23
3. Personāls.....	24
4. Komunikācija ar sabiedrību un sadarbība ar nevalstisko sektoru	25
5. 2013. gadā plānotie pasākumi.....	27
Pielikums Nr. 1.....	28
Pielikums Nr.2.....	29
Pielikums Nr.3.....	30

1. Pamatinformācija

1.1. Latvijas vides aizsardzības fonda administrācijas juridiskais statuss un funkcijas

Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija (turpmāk – Fonda administrācija) ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras funkcijas un uzdevumi ir noteikti Latvijas vides aizsardzības fonda likumā.

Fonda administrācijas galvenās funkcijas ir Latvijas vides aizsardzības fonda (turpmāk – Fonds) līdzekļu izlietošanas un atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas par transportlīdzekļiem, kurus pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijas Republikā, par iepakojumu un vienreiz lietojamajiem galda traukiem un piederumiem, kā arī videi kaitīgām precēm, administrēšana.

Atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas par transportlīdzekļiem, kurus pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijas Republikā, par iepakojumu un vienreiz lietojamajiem galda traukiem un piederumiem, kā arī videi kaitīgām precēm, piešķiršanas kārtību nosaka Dabas resursu nodokļa likums un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi.

Fonda administrācijas darbību reglamentē Latvijas vides aizsardzības fonda likums un 2006. gada 28. marta Ministru kabineta noteikumi Nr. 242 „Latvijas vides aizsardzības fonda administrācijas nolikums”, kas izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16.panta pirmo daļu un nosaka iestādes funkcijas, uzdevumus un kompetenci, kā arī iestādes darbības tiesiskuma nodrošināšanas mehānismu.

1.2. Iestādes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas

Fonda administrācijas mērķis ir, administrējot Fonda līdzekļu izlietošanu un nodrošinot Latvijas vides aizsardzības Fonda padomes lēmumu īstenošanu, veicināt Fonda mērķu sasniegšanu. Fonda mērķis ir veicināt ilgtspējīgas tautsaimniecības attīstību, integrējot vides aizsardzības prasības visās tautsaimniecības nozarēs, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiesības dzīvot kvalitatīvā vidē saskaņā ar vides politikas pamatnostādņem, kā arī pietiekamus pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai.

Tiesību aktos noteiktās iestādes pamatfunkcijas veic Projektu daļa un Dabas resursu nodokļa daļa.

Projektu daļas funkcija ir nodrošināt Latvijas vides aizsardzības fonda padomes (turpmāk - Fonda padome) lēmumu, kas saistīti ar projektu konkursu izsludināšanu un Fonda administrācijā iesniegto projektu izvērtēšanu, īstenošanu, kā arī līgumu par projektu finansēšanas un izpildes kārtību administrēšana.

Dabas resursu nodokļa daļas galvenā funkcija ir nodokļu maksātāju iesniegumu par atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas par transportlīdzekļiem, kurus pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijas Republikā, par iepakojumu un vienreiz lietojamajiem galda traukiem un piederumiem, kā arī videi kaitīgām precēm, izskatīšanas nodrošināšana un noslēgto līgumu par atbrīvojuma piešķiršanu administrēšana.

Fonda administrācija īsteno (administrē) 9 valsts budžeta apakšprogrammas. Detalizēta informācija par Fonda administrācijas īstenotajām apakšprogrammām apkopota tabulā Nr.1.

1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi, prioritātes, pasākumi

2012. gadā Fonda galvenais uzdevums bija sagatavot strukturālās izmaiņas budžeta programmā 21.00.00 „Vides aizsardzības fonds” samazinot to finansējuma apjomu, kurš noteikts iezīmētiem mērķiem, palielinot projektu konkursiem paredzēto finansējumu. Šī prioritārā aktivitāte tika īstenota un 2013.gada Fonda budžetu veido 4 apakšprogrammas

(līdzšinējo 8 vietā), tādejādi nodrošināt Fonda prioritāti – finansējuma novirzīšanu projektu konkursiem.

Fonda administrācijai kā atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa maksāšanas administrējošai iestāde 2012. gadā prioritāte bija turpināt sniegt kvalitatīvu konsultatīvo atbalstu klientiem (komersantiem, kuri vēlas saņemt vai ir saņēmuši atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa maksāšanas) konsultēšana par tiesību aktu piemērošanu attiecīgajās procedūrās.

tabula Nr.1

Latvijas vides aizsardzības fonda administrētās apakšprogrammas

Budžeta apakšprogrammas		
Kods	Nosaukums	Mērķis
21.00.00	Vides aizsardzības fonds	
21.01.00	Fonda darbības nodrošinājums	nodrošināt finansējumu Fonda administrācijas funkciju un uzdevumu izpildi
21.02.00	Vides aizsardzības projekti	nodrošināt sabiedrisko organizāciju un pašvaldību vides aizsardzības projektu īstenošanu
21.05.00	Zivju aizsardzības pasākumi	nodrošināt ūdeņu bioloģisko (zivju) resursu aizsardzības pasākumu īstenošanu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča teritoriālajos ūdeņos, Latvijas upēs un ezeros
21.09.00	Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sagatavošana, koordinācija un ieviešana	nodrošināt finansiālos resursus Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sagatavošanas veicināšanai, koordinācijai un ieviešanai
21.11.00	Vides izglītības fonda programma	nodrošināt Latvijas līdzdalību globālajā Vides izglītības fonda (Foundation for Environmental Education – FEE) programmas vides izglītības un ekosertifikācijas programmās
21.13.00	Nozares vides projekti	nodrošināt projektu finansēšanu VARAM un tās institūciju starptautisko saistību realizācijai vides aizsardzības jomā, piedalīšanos starptautisko konvenciju un līgumu izpildē, Eiropas Savienības direktīvu prasību izpildē
21.19.00	Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs	atbalstīt Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza saimniecisko darbību
21.20.00	Iemaksas starptautiskajās organizācijās	nodrošināt Latvijas Republikas dalībvalsts iemaksas starptautiskām vides un dabas aizsardzības organizācijām un līgumiem, kā rezultātā izpildītas Latvijas starptautiskās finansiālās saistības vides aizsardzības sfērā
70.00.00	Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	
70.06.00	LIFE programmas projekti	nodrošināt Latvijas līdzdalību Eiropas Kopienas vides finanšu instrumenta LIFE+ programmā, kas izveidota, lai īstenotu, atjaunotu un uzlabotu ES vides politiku un likumdošanu

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta programmas 21.00.00 „Vides aizsardzības fonds” izlietojums

2. tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr.p.k.		Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	2	3	4	5
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	1 551 132	1 710 300	1 710 300
1.1.	dotācijas	1 551 132	1 710 300	1 710 300
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā):	1 549 430	1 710 300	1 651 556
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	1 549 430	1 710 300	1 651 556
2.1.1.	kārtējie izdevumi	563 768	562 665	510 062
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	422 172	440 179	440 179
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	493 490	634 463	628 322
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	70 000	72 993	72 993
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļus veido likumā „Par valsts budžetu 2012. gadam” noteiktā dotācija no valsts pamatbudžeta vispārējiem ieņēmumiem.

3. tabula

Valsts budžeta programmas „Vides aizsardzības fonds” līdzekļu izlietojums 2012. gadā

Fonda izdevumi 2012. gadā (LVL)	2012. gada plāns	Faktiskā izpilde
	1 710 300	1 651 556
Apakšprogramma 21.01.00 „Fonda darbības nodrošinājums”	153 902	148 391
Apakšprogramma 21.02.00 „Vides aizsardzības projekti”	317 675	317 675
t.sk. dotācijas komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem projektu īstenošanai	244 682	244 682
t.sk. transferti no valsts pamatbudžeta dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem uz valsts pamatbudžetu	2 993	2 993
t.sk. transferti noteiktam mērķim savas ministrijas no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātajām publiskajām personām	70 000	70 000
Apakšprogramma 21.05.00 „Zivju aizsardzības pasākumi”	44 981	44 981
Apakšprogramma 21.09.00 „Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sagatavošana, koordinācija un ieviešana”	171 324	130 200
Apakšprogramma 21.11.00 „Vides izglītības fonda programma”	7 339	7 339
Apakšprogramma 21.13.00 „Nozares vides projekti”	192 458	186 490
t.sk. kārtējo izdevumu projekti	192 458	186 490

Apakšprogramma 21.19.00 „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”	188 158	188 158
Apakšprogramma 21.20.00 „Iemaksas starptautiskajās organizācijās”	634 463	628 322

2.2. valsts budžeta apakšprogrammas 70.06.00 „LIFE programmas projekti” izlietojums

4. tabula

Valsts budžeta apakšprogrammas 70.06.00 „LIFE programmas projekti” finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr.p.k.		Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	2	3	4	5
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	508 102	855 825	855 825
1.1.	dotācijas	243 801	367 496	367 496
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	336 301	488 329	488 329
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā):	309 307	855 825	419 155
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	307 944	791 536	418 363
2.1.1.	kārtējie izdevumi	37 567	451 105	124 507
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	236 682	306 441	259 866
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	33 695	33 990	33 990
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 363	64 289	792

Apakšprogrammas 70.06.00 „LIFE programmas projekti” līdzekļus veido no atsevišķā 74.resora „Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” budžeta programmas 80.00.00 „Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai” atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktajām prasībām un pamatprincipiem un (vai) noslēgtajiem ārvalstu finanšu memorandiem, līgumiem un nacionālajiem normatīvajiem aktiem.

5. tabula

Valsts budžeta apakšprogrammas „LIFE programmas projekti” līdzekļu izlietojums 2012. gadā

Fonda izdevumi 2012. gadā (LVL)	2012. gada plāns	Faktiskā izpilde
	855 825	419 155
Apakšprogramma 70.06.00 „LIFE programmas projekti”	855 825	419 155
t.sk. kārtējo izdevumu projekti	451 105	124 507
t.sk. subsīdijas un dotācijas biedrībām un nodibinājumiem Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētājiem projektiem (pasākumiem)	306 441	259 866
t.sk. transferti pašvaldībām Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētājiem projektiem (pasākumiem)	33 990	33 990
t.sk. kapitālo izdevumu projekti	64 289	792

2.3. Valsts budžeta apakšprogramma „Fonda darbības nodrošinājums”

Budžeta apakšprogrammas mērķis ir nodrošināt Fonda administrācijas darbību tai noteikto uzdevumu un funkciju izpildei:

- 1) īstenojot Fonda padomes lēmumus nodrošināt Fonda līdzekļu lietderīgu un efektīvu izmantošanu;
- 2) administrēt atbrīvojuma piešķiršanu no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm, iepakojuma un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem un transportlīdzekļiem.

6. tabula

Valsts budžeta apakšprogrammas „Fonda darbības nodrošinājums” finansējums un tā līdzekļu izlietojums (latos)

Izdevumu veids (EKK kods)	Īss paskaidrojums	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	2	3	4	5
Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):		147 106	153 902	153 902
dotācijas		147 106	153 902	153 902
Izdevumi (kopā):		147 106	153 902	148 391
uzturēšanas izdevumi (kopā):		147 106	153 902	148 391
kārtējie izdevumi		147 106	153 902	148 391
Atalgojums (EKK1100)	Mēneša amatāla darbiniekiem saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto darba samaksas sistēmu, piemaksas par papildus darbu	66 372	66 782	66 782
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (EKK1200)	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas (slimības nauda, atvaļinājuma nauda, atlaišanas pabalsts), Darba devēja izdevumi veselības apdrošināšanai	18 658	20 142	20 142
Komandējumi (EKK2100)	Iekšzemes un ārvalstu komandējumi, kā arī dienesta braucieni	84	100	99
Sakaru pakalpojumi (EKK2219)	Pasta, telefona un interneta pakalpojumi un citi sakaru pakalpojumi	5 674	5 188	5 188
Administratīvie izdevumi (EKK2230)	Reprezentācijas, apspriežu, konferenču, kursu un semināru organizēšana, kā arī sabiedrisko attiecību īstenošanas izdevumi. Uz uzņēmuma līguma pamata pieaicināto ekspertu izdevumi (auditoru, ekspertu, tulku un citu pieaicināto speciālistu pakalpojumi). Ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie pakalpojumi (periodiskās preses pasūtīšana, dokumentu iesiešana un brošēšana, iestādes pārceļšanās izdevumi, kā arī citi ar iestādes pārstāvības nodrošināšanu saistītie pakalpojumi)	27 719	6 064	4 064
Izdevumu veids (EKK kods)	Īss paskaidrojums	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
1	2	3	4	5
Remontdarbi un uzturēšana (EKK2240)	Telpu uzkopšanas pakalpojumi un kārtējais remonts, transportlīdzekļu uzturēšana un remonts, biroja iekārtas un inventāra remonts un tehniskā apkalpošana	3 515	2 010	2 010
Informācijas tehnoloģijas (EKK2251)	Informācijas sistēmas uzturēšana, tajā skaitā serveru apkalpošana un administrēšana, kā arī programmatūras uzturēšana	3808	3 062	3 062
Īre un noma (EKK2260)	Telpu noma un transportlīdzekļu noma	18 998	22 815	22 814
Pārējie pakalpojumi (EKK2270)	Izdevumi juridiskās palīdzības sniedzējiem par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pakalpojumiem	0	21 870	21 870
Biroja preces un inventārs (EKK2310)	Biroja preču un biroja tehnikas materiālu iegāde (rakstāmpiederumu, galda organizatoru, disketes, papīra, plastmasas plauktiņu, kasetes, tintes un utt.) un arī nebūtisku inventāra priekšmetu iegāde, kura kalpošanas laiks ir mazāks par vienu gadu	1 075	1 121	1 121

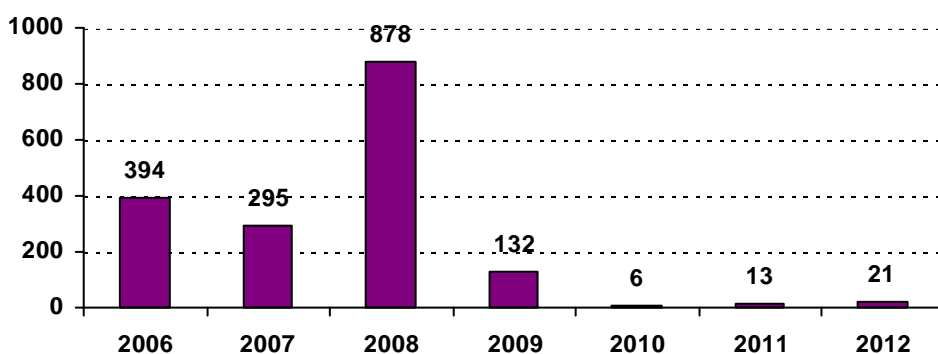
Enerģētiskie materiāli (EKK2320)	Degviela nomātajam autotransportam	1 000	800	800
Iestāžu uzturēšanas materiāli (EKK2350)	Materiāli un preces, kas nepieciešami, lai uzturētu un remontētu telpas (izdevumi par krāsām un citiem remontmateriāliem), elektriskās un mehāniskās sistēmas, aparatūras, datortehnikas, kopēšanas tehnikas, sakaru līdzekļu (izdevumi par rezerves daļām) un arī izdevumi saimniecības vajadzībām izmantojamiem materiāliem un priekšmetiem	193	441	441
Nodokļu maksājumi (EKK2519)	Budžeta iestāžu nodokļu un nodevu maksājumi	10	2	2
Kapitālie izdevumi (EKK 5230)	Datortehnikas, sakaru un citas biroja tehnikas iegāde	0	0	0

2.4. Valsts budžeta apakšprogramma „Vides aizsardzības projekti”

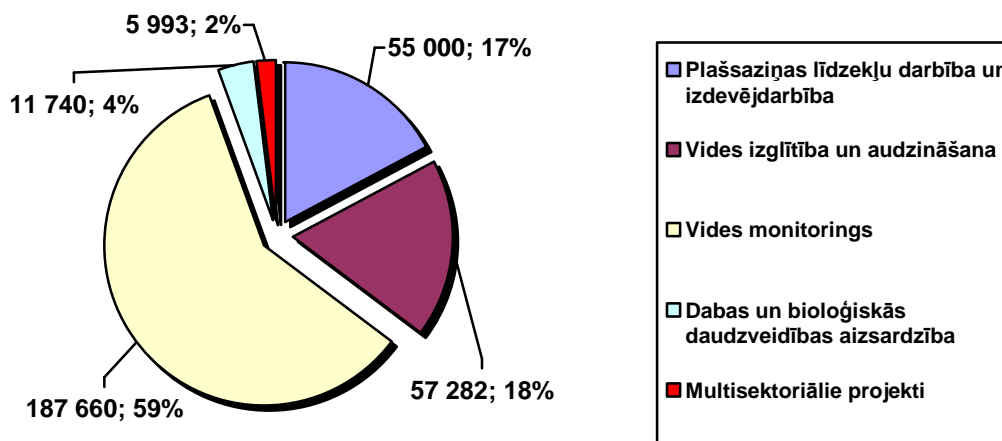
Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļi, kas paredzēti sektorālo vides aizsardzības programmu, projektu un pasākumu finansēšanai tiek plānoti apakšprogrammā „Vides aizsardzības projekti” no līdzekļiem, kas paredzēti subsīdijām un dotācijām komersantiem, biedrībām, nodibinājumiem un pašvaldībām. 2012. gadā finansējuma saņemšanai no valsts budžeta programmas „Vides aizsardzības projekti” tika iesniegti 21 projektu iesniegums.

2012. gadā no budžeta apakšprogrammas „Vides aizsardzības projekti” finansējums piešķirts 18 projektu īstenošanai (t.sk. 7 iepriekšējos periodos iesniegtajiem projektiem) par kopējo summu 317 675 LVL (Finansēto projektu sarakstu skat. Pielikumā Nr.1).

Šo projektu īstenošanai ir biedrības, nodibinājumi, valsts aģentūras un komersanti. Izvērtējot faktisko 2012. gada dotāciju projektu līdzekļu sadalījumu pa projektu vadlīnijām, secināms, ka līdzekļi novirzīta projektu finansēšanai 5 vadlīnijās.

1. att. Apakšprogrammā „Vides aizsardzības projekti” iesniegtie projektu iesniegumi

2. att. Apakšprogrammas „Vides aizsardzības projekti” dotāciju projektu līdzekļu sadalījums pa projektu vadlīnijām 2012. gadā

Projektu vadlīnija „Plašsaziņas līdzekļu darbība un izdevējdarbības vides izglītības jomā un audzināšanas jomā”

Finansējuma saņemšanai vadlīnijā 2011.gada 8.decembrī atbilstoši Fonda padomes lēmumiem tika izsludināti projektu konkursi 2 aktivitātēs – „Periodisko izdevumu izdošana” un „TV un radio raidījumu veidošana”. Kopumā projektu konkursam tika iesniegti 13 projektu iesniegumi (attiecīgi sadalījumā pa aktivitātēm 9 un 4 projekti). Finansējums piešķirts 3 periodisko izdevumu projektiem par kopējo summu – 20 000 LVL un 3 TV un radio raidījumu projektiem par kopējo summu – 35 000 LVL.

Ar Fonda atbalstu 2012. gadā turpināja iznākt žurnāls „Vides vēstis”, Latvijas televīzijas pirmā kanālā joprojām ir raidījums „Vides fakti”, Latvijas radio 1 programmā skan raidījums „Zināmais nezināmajā” (Zaļais vilnis) un Latvijas radio 4 programmā „Doma laukums” par vides aizsardzības tematiku skan raidījums krievu valodā „Noasa šķirsts”.

Pēc 2 gadu pārtraukuma Fonda finansējumu saņēma vides izglītības un audzināšanas tematikai veltītie periodiskie izdevumi bērnu mērķauditorijai „Zīlīte” un „Ezis”.

Projektu vadlīnija „Dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība”

Finansējot projektu „Zivju resursu aizsardzības akcija „Dzīvāis ūdens 2012”” tika turpināts Fonda iepriekšējos gadus iesāktais atbalsts sabiedriskajiem inspektoriem zvejas kontroles un zivju resursu aizsardzības pasākumu veikšanā Baltijas jūras un Rīgas līča ūdeņos, jūras piekrastes teritorijā un Latvijas iekšējos ūdeņos. Kontroles reidu īstenošana, tāpat kā iepriekšējos gados, notika praktiski visā Latvijas teritorijā, koordinējot darbības ar Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldi. Vidējais reidu skaits mēnesī - 22.

Projektu vadlīnija „Vides izglītība un audzināšana”

Fonda finansējums 2012. gadā piešķirts tradicionālajam sabiedrības vides apziņu veicinošam projektam „Latvijas lielā talka (21.aprīlis)” (īstenotājs biedrība „Pēdas LV”), kā arī Latvijas Dabas muzeja projektiem, kas saistīti ar atbalstu sabiedrības dabas apziņas veidošanai, nodrošinot muzeja ekspozīciju atjaunošanu un uzturēšanu.

Projektu vadlīnija „Vides monitorings”

Lai nodrošinātu LR starptautisko saistību izpilde vides monitoringa jomā 2012. gadā tika turpināta iepriekšējos periodā uzsākto projektu „Augu un biotopu monitoringu Natura 2000 teritorijās Latvijā”, „Zīdītāju monitorings” un „Bezmugurkaulnieku monitorings Natura 2000 vietās laika posmā 2008-2012” un „Putnu monitorings 2000 teritorijās” finansēšana, kā arī piešķirts finansējums Latvijas Hidroekoloģijas institūta īstenotajam projektam „Virszemes ūdeņu monitorings”.

Projektu vadlīnija „Multisektoriālie projekti”

Lai nodrošinātu Latvijas dalību GIO Land Monitoring (Programmas "Globālais monitorings videi un drošībai" ietvaros sākotnējās darbības zemes monitorings) un Ministru kabineta apstiprinātajās „Vides monitoringa programmas pamatnostādņēs 2009.-2012.gadam” iekļauto darbu izpildi par zemes virsmas apauguma monitoringu 2012.gadā Fonda finansējums piešķirts Valsts aģentūra "Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra" īstenotajam projektam „GIO Land monitoringa izpilde”.

Veicinot vidi un dabas resursus saudzējoša tūrisma attīstību 2012.gadā no Fonda finansēts Latvijas lauku tūrisma asociācijas īstenotais projekts „„Zaļā sertifikāta” pretendentu pārbaude (2012.g.)”. Projekta ietvaros veikti inspekcijas braucieni, apsekojot 42 lauku tūrisma mītnes Latvijā, popularizējot Zaļo sertifikātu, skaidrojot tā kritērijus un pārbaudot pretendentu atbilstību Zaļā sertifikāta prasībām.

2.5. Valsts budžeta apakšprogramma „Zivju aizsardzības pasākumi”

Apakšprogrammas darbības galvenais mērķis ir ūdeņu bioloģisko (zivju) resursu aizsardzība Baltijas jūras un Rīgas jūras līča teritoriālajos ūdeņos, Latvijas upēs un ezeros, kā rezultātā tiek nodrošināta ūdeņu bioloģisko (zivju) resursu skaita un daudzveidības saglabāšana, maksimāli samazinot nelikumīgu zivju iegūšanu zivju lieguma laikā un ar neatļautiem paņēmieniem.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Valsts vides dienests un Dabas aizsardzības pārvalde.

Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes inspektori kopā ar sabiedriskajiem inspektoriem projekta laikā 2012.gadā veica 550 kontroles reidus iekšējos ūdeņos un jūras piekrastē, par kuriem sastādīti pārbaudes akti, kontrolējot kā tiek ievēroti ūdens bioloģisko resursu aizsardzības noteikumi. Tika atklāti 1 016 zvejas un makšķerēšanas noteikumu pārkāpumi, sastādīti administratīvie protokoli, izņemti 5 980 nelikumīgi zvejas rīki. Par atklātajiem zvejas un makšķerēšana noteikumu pārkāpumiem piemēroti naudas sodi 81 180 Ls apmērā un par dabai nodarītiem zaudējumiem – 26 570 Ls apmērā.

Dabas aizsardzības pārvaldes inspektori 2012.gada laikā veica 587 zivju aizsardzības pasākumu ievērošanas pārbaudes, kuru laikā izņemti nelikumīgi zvejas rīki, konstatēti 77 pārkāpumi, un uzlikti administratīvie naudas sodi par kopējo summu 2 060 Ls apmērā. Vienlaikus, īstenojot projektu, tika veikts transportlīdzekļu remonts un tehniskā apkope automobiļiem un motorlaivām, kā arī iegādāts nepieciešamais ekipējums zivju resursu aizsardzības pasākumu ievērošanas pārbaūžu vajadzībām.

2.6. Valsts budžeta apakšprogramma „Vides izglītības fonda programma”

Apakšprogrammas (kods 21.11.00) darbības galvenais mērķis ir nodrošināt Latvijas līdzdalību globālā Vides izglītības fonda (Foundation for Environmental Education – FEE) vides izglītības un ekosertifikācijas programmās, veicinot vides apziņas veidošanos sabiedrībā un konkrētu izmaiņu īstenošanu rīcības un attieksmes modeļos pret vidi ar izglītības palīdzību.

Projekta darbības rezultātā, veicot Latvijas ikgadējās biedru naudas iemaksas globālā Vides izglītības fonda programmās: „Zilā karoga ekosertifikācija”, „Ekoskolu sertifikācija”, „Jaunie vides reportieri” un „Zaļās atslēgas”, Latvijas pašvaldībām, skolām, nevalstiskām organizācijām un citām institūcijām tiek nodrošinātas tiesības līdzdarboties FEE ekosertifikācijas un vides izglītības programmās.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija, kura ir noslēgusi līgumu ar Globālā vides izglītības fonda (FEE) pilnvaroto organizāciju Latvijā – nodibinājumu „Vides izglītības fonds”.

2012.gadā nodibinājums „Vides izglītības fonds” īstenoja 5 programmas:

1. Zilā karoga ekosertifikācijas programma

„Zilais Karogs” – Nacionālā peldvietu un jahtu ostu sertificēšanas programma, kas kļuvusi par populārāko tūrisma ekosertifikācijas modeli, kas sertifikātu piešķir trijās kategorijās – Zilais Karogs peldvietām, Zilais Karogs jahtu ostām, un Zilais karogs individuālajām jahtām, un balstās uz kritērijiem ūdens kvalitātes, vides pārvaldes, vides informācijas un izglītības, kā arī labiekārtojuma un servisa jomās. 2012.gadā Latvijā nodrošinot Zilā karoga ekosertifikācijas programmas darbību, starptautiskā Zilā karoga žūrija piešķīra 12 Zilos karogus (10 peldvietām, 2 jahtu ostām) - Ventspils pilsētas pludmalei, Lielā Stropu ezera peldvietai un "Stropu vilnis" peldvietai Daugavpilī, Vakarbuļļu peldvietai Rīgā, Abragciema kempinga peldvietai Engurē, "Mārtiņsalas" peldvietai Kuldīgā, Radžu peldvietai Jēkabpilī, Jūrmalas Dzintaru un Jaunķemeru peldvietas, peldvietai pie stadiona Liepājā un Liepājas jahtu centram un Pāvilostai Marina Pāvilostā, kā arī piešķīra 5 Nacionālos peldvietu sertifikātus - Liepājas Dienvidrietumu pludmalei, Saulkrastu peldvietai un trīs Jūrmalas peldvietām - Mellužiem,

Bulduriem un Kauguriem. Veicot Zilā karoga kvalitātes pārbaudi Dzintaru pludmalē, tika atklāts, ka pludmales apsaimniekošana neatbilda Zilā karoga kritērijiem, tāpēc Zilais karogs šajā pludmalē tika noņemts.

Ekoskolu vides izglītības programma

„Ekoskolu programma” – Ekoskolu programma ir viens no visaptverošākajiem un populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē un ir pamats vides izglītības procesa organizēšanai skolās. Tā ir ANO Vides programmas un UNESCO sadarbības partnere vides izglītībā, un ir pamats vides izglītības procesa organizēšanai skolās

Par panākumiem ilgtspējīgas attīstības, vides izglītības un vides aizsardzības veicināšanā skolā un tās apkārtnē 2012.gadā starptautisko Ekoskolas nosaukumu un Zaļā Karoga (*Zaļais Karogs ir Ekoskolu programmas simbols, kas tiek piešķirts skolām, kuras ir parādījušas vislabāko sniegumu ieviešot Ekoskolu programmas prasības*) balvu saņēma 75 Latvijas izglītības iestādes, 33 ieguva „Zaļo diplomu” un „Latvijas Ekoskolas” nosaukumu. Balvas skolām tiek piešķirtas uz vienu mācību gadu un katru reizi jāizcīna no jauna.

Būtisku vietu 2012.gada programmas aktivitāšu plānā ieņēma Ekoskolu klimata kampaņas aktivitātes, Vide un Inovācijas konkurss un skolu iesaiste „Vides izglītības fonda” īstenotajā projektā Marlin.

Jauno vides reportieru programma

„Jaunie Vides reportieri” – FEE programma Jaunie Vides reportieri (JVR) tiek īstenota jau vairāk kā 25 valstīs visā pasaulē un ir sevi pierādījusi kā atraktīva iespēja vidusskolas vecuma jauniešiem un viņu skolotājiem aktīvi iesaistīties vietējo vides un sabiedrības attīstības problēmu aktualizēšanā, izmantojot kvalitatīvās žurnālistikas praksi. Programma ļauj dalībniekiem attīstīt prasmes un paplašināt savas zināšanas vides attīstībā, komunikācijā, kritiskajā domāšanā, kā arī savienot šīs prasmes ar dažādiem mācību priekšmetiem – ekonomiku, ķīmiju, bioloģiju, politiku u.c.

Zaļās Atslēgas ekosertifikācijas programma

Ekosertifikāts „Zaļā Atslēga” ir starptautisks tūrisma ekosertifikāts, kas izveidots ar mērķi samazināt tūrisma negatīvo ietekmi uz apkārtnējo vidi un veicināt labas prakses vides apsaimniekošanas standartus tūrisma jomā. Tā ir starptautiska tūrisma brīvprātīgās ekosertifikācijas sistēma, kas tiek piešķirta viesnīcām, kempingiem un hosteliem, kas ietver kritērijus infrastruktūras, pārvaldes un komunikācijas jomās. Lai iegūtu Zaļo Atslēgu ir jāatbilst vairāk kā 70 kritērijiem divpadsmit kritēriju grupās. Latvijā 2012.gadā Zaļās atslēgas kritērijiem sertificētas 5 viesnīcas.

Vides izglītības programma „Izzini mežu”

Programmas mērķis ir veicināt skolu jaunatnes vispusīgu izglītību par meža nozīmi un vērtībām. Programma rosina skolotājus iekļaut vispārējās izglītības mācību priekšmetos tēmas un pasākumus, kas saistīti ar praktisko zināšanu un iemaņu gūšanu, ejot un mācoties mežā pie skolas. „Izzini mežu” programma Latvijā, līdzīgi kā daudzās valstīs, tiek īstenota kopīgi ar partneriem no mežu nozares, VAS Latvijas valsts meži.

2.7. Valsts budžeta apakšprogramma „Nozares vides projekti”

Apakšprogrammas darbības galvenais mērķis ir nodrošināt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un tās institūciju projektu finansēšanu, kas nodrošina starptautisko saistību vides aizsardzības jomā izpildi un vides aizsardzības iestāžu veikspējas stiprināšanu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un aizsardzības pasākumu īstenošanai.

Apakšprogrammā „Nozares vides projekti” (kods 21.13.00) 2012. gadā īstenoti 15 kārtējo izdevumu projekti (projektu saraksts pielikumā Nr.2) nodrošinot institūciju veiktspēju vides aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jomā.

Īstenojot projektus 2012.gadā sasniegti sekojoši rezultāti:

- Organizēts 1 seminārs kontroles iestāžu darbiniekiem un valsts un pašvaldības policistiem un trīs dienu starptautisks (dalībnieki no Latvijas, Lietuvas, Ukrainas, Krievijas, Igaunijas) seminārs par 1973.gada Vašingtonas konvencijas (CITES) ieviešanu un prasību ievērošanu. Vienlaikus iegādāts arī inventārs dzīvu savvaļas dzīvnieku transportēšanai;
- Nodrošināts speciālais transports, veikta 26 lietotu un jaunu auto noma (DAP -11 auto; VVD - 15 auto), ministrijas padotības institūcijām kontroles funkciju (reidu un pārbaužu) veikšanai;
- Veidota un uzturēta *in vitro* izzūdošo un reto sugu eksperimentālā banka ilgstošai uzglabāšanai audu kultūrā bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai *ex situ*. Veikti dažu sugu populāciju pētījumi *in situ*;
- Nodrošināti kvalificēta juridiskā palīdzība materiālu sagatavošanai pārstāvībai administratīvajās tiesās un Satversmes tiesā, sagatavoti dažādi rakstveida paskaidrojumi tiesām, nodrošināti zvērinātu advokātu pakalpojumi administratīvajās rajona tiesās, apgabaltiesās un augstākajā tiesā (kopā 27 tiesu sēdēs);
- Dabas muzejā organizētas „Zaļās skolas” nodarbības un vasaras prakse, kā arī uzturēta un atjaunota ekspozīcija „Cilvēks un vide” un tajā izveidots interaktīvs stends;
- Nodrošināta līdzdalība jaunajā Eiropas Savienības bioģeogrāfiskajā procesā, sekmējot Biotopu direktīvas turpmāku kvalitatīvāku ieviešanu;
- Nodrošināta apsardze sanētajā bīstamo atkritumu izgāztuvē „Kosmoss”;
- Nodrošināta Latvijas pilnvērtīga un aktīva dalība ES vides institūciju asociācijā (IMPEL) un, atbilstoši IMPEL darbības mērķiem, sniegts atbalsts Valsts vides dienesta pamatdarbības kvalitātes nodrošināšanā vides atļauju izsniegšanā un vides inspekcijā;
- Pilnveidota zvejas kontroles sistēma atbilstoši lietotāju un Eiropas Savienības prasībām;
- Nodrošināta Latvijas interešu pārstāvēšana, lai tās tiktu ietvertas Eiropas Kopienas jaunās vides politikas, stratēģisko dokumentu un normatīvo aktu izstrādāšanas procesā vides aizsardzības un ar to robežojošās jomās;
- Nodrošināta ziņojumu sagatavošana Eiropas Kopienu komisijai par jau spēkā esošās vides politikas, stratēģisko dokumentu un normatīvo aktu īstenošanu Latvijā tajās jomās, kur ziņojumu sagatavošana prasa starpresoru ekspertīzi vai papildus izpēti un analīzes darbu veikšanu;
- Sniegts atbalsts VARAM līdzdalībā ES jaunās kaimiņvalstu politikas koordinēšanā attiecībā uz Latvijas starpvalstu līgumiem vides sektora sadaļā ar Kazahstānu, Turkmēnistānu un Uzbekistānu, kā arī ar citiem VARAM noslēgtiem sadarbības līgumiem;
- Atbalstīta gaisa, jūras un jūrlietu, iekšējo ūdeņu un augsnes aizsardzības, atkritumu apsaimniekošanas un to samazināšanas, rūpnieciskā piesārņojuma kontroles, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu un trokšņu emisiju kontroles politikas īstenošana;

- Operatīvi nodrošināti akreditētas laboratorijas pakalpojumi analīžu noņemšanā un veikšanā un rezultātu sniegšanā 22 vides avāriju gadījumos;
- Nodrošinātas Vides likumā noteiktās sociālās garantijas vides inspektoriem.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotības institūcijas. Programmā tiek īstenota Nacionālā vides politikas plāna un citu prioritāru projektu un pasākumu finansēšana vides aizsardzībā, tai skaitā institūciju kapacitātes stiprināšanas un darbības atbalstīšana.

2.8. Valsts budžeta apakšprogramma „Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sagatavošana, koordinācija un ieviešana”

Apakšprogrammas (kods 21.09.00) darbības galvenais mērķis ir nodrošināt finansiālos resursus Eiropas Savienības (ES) fondu un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sagatavošanai, koordinācijai, ieviešanai un popularizēšanai.

Apakšprogrammas ietvaros 2012.gadā tika veikti sekojoši pasākumi:

- Stratēģiskās plānošanas atbalsta pasākumi, normatīvās bāzes analīze, priekšlikumi aktualizācijai, vadlīniju, metodisko materiālu un projektu pēcieviešanas monitoringa nodrošinājums ES fondu un citu finanšu instrumentu finansējuma efektīvai piesaistei;
- Sabiedrības informēšanas pasākumi, semināri, informatīvo un prezentācijas materiālu nodrošināšana ES un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sabiedrības informēšanas un publicitātes prasību izpildei;
- Nodrošināts ieviešanas institūcijas iekšējās, ārējās un finanšu sistēmu darbības rezultātu izvērtējums un uzlabojumu ieteikumu ieviešana, t.sk. audits;
- Kvalitātes vadības sistēmu nodrošināšana un atbalsta pasākumi procesu kvalitatīvai norisei VARAM, pašvaldībās un projektu gala saņēmējiem saskaņā ar finansētāju prasībām;
- Papildus dokumentācijas sagatavošana inženiertehnisko pasākumu nodrošināšanai, gala ziņojumu un citas dokumentācijas, pētījumu un izvērtējumu izstrāde ES un citu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu ietvaros, juridiskie pakalpojumi;
- Apakšprogrammas izpildes nodrošināšanas pasākumi.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

2.9. Valsts budžeta apakšprogramma „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”

Apakšprogrammas „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs” (kods 21.19.00) darbības galvenais mērķis ir finansiāli atbalstīt Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs” saimniecisko darbību, daļēji nodrošinot uzturēšanas izdevumu apmaksu (par energoresursiem, ūdeni un kanalizāciju, kurināmo un degvielu) un veterinārās ambulances aprīkojuma iegādes izdevumu segšanu.

Ieviešot Bioloģiskās daudzveidības konvencijas uzstādījumus, Latvija ir apņēmusies veikt pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai *ex-situ* apstākļos. Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs dod būtisku ieguldījumu šī uzdevuma izpildē, jo tā darbības mērķi ir:

- 1) sabiedrības izglītošana un iepazīstināšana ar savvaļas dzīvnieku sugām;
- 2) savvaļā reto un apdraudēto sugu pavairošana un izpēte;
- 3) reto un apdraudēto sugu dzīvnieku rezerves populāciju veidošana.

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, finansējuma saņēmējs ir Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”.

Apakšprogrammas darbības rezultātā tiek veicināta starptautiski atpazīstama, sabiedrības izglītošanā korekta un motivēta zooloģiskā dārza izveide ar pietiekamu zinātnisko potenciālu.

2.10. Valsts budžeta apakšprogramma „Iemaksas starptautiskajās organizācijās”

Apakšprogrammas „Iemaksas starptautiskajās organizācijās” (kods 21.20.00), darbības galvenais mērķis ir nodrošināt Latvijas Republikas dalībvalsts iemaksas starptautiskām vides un dabas aizsardzības organizācijām un līgumiem, līdz ar to izpildot Latvijas starptautiskās finansiālās saistības vides aizsardzības sfērā, kas dod ieguldījumu vispasaules vides aizsardzības stāvokļa uzlabošanā.

2012.gadā starptautiskās sadarbības nodrošināšanai starptautiskām organizācijām un līgumiem veiktas iemaksas 634 463 latu apmērā, t.sk.:

1.	Vīnes konvencijas par ozona slāņa aizsardzību Monreālas protokols par ozona slāni noārdošām vielām	35 033
2.	ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām un tās Kioto protokols	7 049
3.	Ženēvas konvencija par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos un tās Protokols par kopējās programmas gaisa piesārņojuma izplatības lielos attālumos novērošanai un novērtēšanai Eiropā ilgtermiņa finansēšanu (EMEP)	2 014
4.	Līgums par sikspārņu aizsardzību Eiropā (Eirobat)	527
5.	Vašingtonas konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES)	1 100
6.	Riodežaneiro konvencija par bioloģisko daudzveidību un Bioloģiskās drošības protokols	3 950
7.	Ramsāres konvencija par mitrainēm	1 080
8.	Bonnas konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku aizsardzību	1 159
9.	Bāzeles konvencija par bīstamo atkritumu pārvietošanu	1 122
10.	Orhūsas konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem un tās Protokols par piesārņojošo vielu un izmešu pārnese reģistriem (PRTR)	2 109
11.	Baltijas jūras valstu padomes (CBSS) programma „Baltijas jūras reģiona dienaskārtība 21.gs.”	5 526
12.	Roterdamas konvencija par procedūru, saskaņā ar kuru starptautiskajā tirdzniecībā dodama iepriekš norunāta piekrišana attiecībā uz dažām bīstamām ķīmiskām vielām un pesticīdiem	600
13.	ANO Vides programmas Āfrikas-Eirāzijas ūdensputnu trasta fonds	1 406
14.	Stokholmas konvencija par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem	1 200
15.	Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra (SAEA)	111 500
16.	Eiropas meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācija (EUMETSAT)	284 188
17.	Baltijas jūras vides aizsardzības komisija jeb Helsinku komisija	102 914
18.	Eiropas vidējā termiņa laika prognožu centrs (ECMWF)	37 772
19.	Pasaules meteoroloģijas organizācija (WMO)	15 164
20.	ES vides institūciju asociācija (IMPEL)	3 515
21.	Austrumeiropas energoefektivitātes un vides partnerības fonds (ESP)	7 030

22.	Starptautiskā mājokļu un plānošanas organizācija (IHFP)	1 055
23.	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Informācijas datoru un komunikācijas politikas (ICCP) komiteja	7 450
	KOPĀ	634 463

Apakšprogrammas izpildi nodrošina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

2.11. Valsts budžeta apakšprogramma 70.06.00 „LIFE programmas projekti”

Apakšprogrammas „LIFE programmas projekti” darbības mērķis ir nodrošināt sekmīgu Latvijas līdzdalību Eiropas Kopienas vides finanšu instrumenta *LIFE+* programmā, kas izveidota, lai īstenotu, atjaunotu un uzlabotu ES vides politiku un likumdošanu. *LIFE+* programmai ir trīs aktivitātes:

- *LIFE+* daba un bioloģiskā daudzveidība;
- *LIFE+* vides politika un pārvaldība;
- *LIFE+* informācija un komunikācija.

Fonda administrācija ir *LIFE+* programmas nacionālais kontaktpunkts, kas sabiedrību informē par Eiropas Kopienas vides finanšu programmas *LIFE+* izsludināto projektu konkursu, izsludina *LIFE+* projektu konkursu līdzfinansējuma saņemšanai no valsts budžeta, pieņem projektu pieteikumus tiešsaistes rīkā „eProposal” un noteiktajā termiņā iesniedz tos Eiropas Komisijai (turpmāk – EK).

2012. gadā konkursā nacionālā līdzfinansējuma saņemšanai tika iesniegti 18 projektu iesniegumi, kas saņēmuši konceptuālu nacionālā līdzfinansējuma atbalstu, EK iesniegti 14 projektu pieteikumi.

2012. gadā Latvijā tika īstenoti 13 *LIFE+* projekti, no tiem Fonda līdzfinansējumu saņēma 8 projekti:

- biedrības „Baltijas Vides Forums” īstenotais projekts „*Inovatīvas pieejas jūras bioloģiskās daudzveidības monitoringam un dabas vērtību aizsardzības stāvokļa novērtējumam Baltijas jūras ziemeļu - austrumu daļā*”. Projekta mērķis - izstrādāt inovatīvu pieeju, lai novērtētu jūras bioloģisko daudzveidību un tās aizsardzības stāvokli, kā arī apzinātu cilvēka ietekmes apmērus. 2012.gadā projekta eksperti ir veikuši pastāvošo Baltijas jūras indikatoru un monitoringa sistēmas novērtējumu, izveidojot jaunu, inovatīvu indikatoru sarakstu un indikatoru metodoloģisko aprakstu (melnraksts), kuru uzreiz pārbaudīja četrās projekta pilot teritorijās: Rīgas līcī un Irbes šaurumā (Latvija un Igaunija), Somu līcī (Igaunija un Somija), Dienvidrietumu Somijas piekrastē un Hānes līcī (Zviedrija). Kā rezultāta tika izmēģinātas inovatīvas jūras bioloģiskās daudzveidības monitoringa metodes, kas nākotnē varētu uzlabot jūras monitoringa efektivitāti pēc izmaksām un iegūto datu apjoma. 2012.gada 18.maijā notika Eiropas Jūras dienai veltīta konference "Ceļā uz tīru Baltijas jūru", kurā projekta eksperti informēja par bioloģiskās daudzveidības indikatoru izstrādes gaitu un rezultātiem, sniegta izglītojoša informācija par jūras bioloģiskās daudzveidības nozīmi un tās monitoringa veidiem un metodēm, starptautiskajiem politiskajiem dokumentiem, kas ietekmē jūras bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, kā rezultāta tika sagatavota un izdota brošūra "Ceļā uz stabilu Baltijas jūras ekosistēmu" latviešu, igauņu, zviedru, somu un angļu valodās. Rīgas līča piekrastē (Randu pļavas, Plieņciems un Bērziems) uzstādīti trīs informācijas stendi par jūras dabas vērtībām, ka arī tika noslēgta vienošanās ar kompāniju Tallink par regulāru informatīvu plakātu sagatavošanu saistībā ar jūras bioloģisko daudzveidību un izvietojumu uz kompānijas prāmjiem uc.;

- Latvijas Universitātes īstenotais projekts „**Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā**”. Projekta mērķis ir atjaunot dabisko ūdens līmeni projekta vietās – augstā purva biotopos, kurus ir ietekmējusi nosusināšana – Aizkraukles purvā un mežos, Aklajā, Rožu un Melnā ezera purvā, tādējādi aizsargāt Eiropas un Latvijas nozīmes purva biotopus, augus un dzīvniekus. 2012. gadā izbūvēti aizsprosti Aizkraukles purvā un mežos, Rožu purvā un Aklajā purvā, veikti pastāvīgie biotopu un ūdens līmeņa novērojumi, notikuši semināri, turpināts darbs pie filmas uzņemšanas un sadarbības ar citiem LIFE projektiem;
- Daugavpils pilsētas domes īstenotais projekts „**Reto rāpuļu un abinieku aizsardzība Latvijā**”. Projekta mērķis ir atbalstīt purva bruņurupuču *Emys orbicularis*, gludenās čūskas *Coronella austriaca*, sarkanvēdera ugunskrupju *Bombina bombina* populāciju palielināšanos Latvijā un nodrošināt to ilgtspējīgu eksistēšanu ar in-situ, ex-situ un likuma aizsardzības metožu kombināciju. 2012.gadā pabeigti visi ar "Reto rāpuļu un abinieku vairošanās centra" ēkas renovāciju saistītie darbi. Pēc iepriekšēja gada pētījumos iegūtajiem rezultātiem tika izveidoti trīs apsaimniekošanas plāni (Eiropas purva bruņurupucis *Emys orbicularis*, Gludenā čūska *Cronella austriaca* un sarkanvēdera ugunskrupis *Bombina bombina*), kas turpmāk palīdzēs šīs sugas aizsargāt un saglabāt;
- nodibinājuma „Latvijas Dabas fonds” īstenotā projekta „**Ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšana globāli apdraudēto putnu sugu aizsardzībai lauku ainavā**” mērķi ir atjaunot grīšļu ņauķa ligzdošanai nozīmīgus biotopus, veicināt nozīmīgu biotopu uzturēšanas ekonomisku un sociālu motivāciju, lai nodrošinātu to ilglaicīgu apsaimniekošanu, veicināt atbilstošu demonstrāciju un agrovīdes pasākumu ieviešanu, lai palielinātu grīšļu ņauķa ligzdošanai piemēroto biotopu platību un veicināt sabiedrības izpratni par grīšļu ņauķa aizsardzību un tai nepieciešamajiem pasākumiem, kā arī par sugas ekoloģiju. 2012.gadā uzsākta zālāju apsaimniekošana, uzsākti demonstrāciju atjaunošanas pasākumi grīšļu ņauķa vēsturiskajās ligzdošanas un caurceļošanas vietās projekta teritorija dabas parka "Pape", sagatavoti un uzstādīti projekta teritorijās vizuālās informācijas stendi par projekta teritorijām "Pape" un "Liepājas ezers";
- nodibinājuma „Latvijas Dabas fonds” īstenotā projekta „**Griezes biotopu atjaunošana Natura 2000 teritorijā "Dvietes palienes"**” mērķi ir uzlabot griezes *Crex crex* aizsardzības stāvokli Latvijā, atjaunot griezes ligzdošanas biotopus degradētā un pamestā Dvietes upes palienes posmā, demonstrēt un veicināt kompleksu griezes biotopu atjaunošanas metožu pielietošanu degradētās palieņu pļavās un celt zināšanu līmeni un veicināt zemes īpašnieku un vietējās pašvaldības iesaistīšanos ES nozīmes aizsargājamām sugām, it īpaši griezei, labvēlīgā Dvietes palienes Natura 2000 teritorijas apsaimniekošanā. 2012.gadā turpināts darbs pie zālāju apsaimniekošanas, tehniskā projekta Dvietes upes dabiskā tecējuma atjaunošanai izstrādes koordinēšanas, griezes biotopu modeļa izstrādes un hidroloģiskā monitoringa koordinēšanas;
- Dabas aizsardzības pārvaldes īstenotā projekta „**Meža biotopu atjaunošana Gaujas Nacionālajā parkā**” mērķis ir izstrādāt ilgtermiņa meža biotopu atjaunošanas un apsaimniekošanas programmu purvaino mežu, vecu vai dabisku boreālo mežu un nogāžu un gravu mežu aizsardzībai, kā arī pārbaudīt un demonstrēt inovatīvas biotopu inventarizācijas metodes un īstenot labās prakses pasākumus biotopu atjaunošanā Gaujas Nacionālā parka teritorijā. 2012.gadā noorganizēts projekta atklāšanas seminārs, izveidota projekta mājas lapa, kas regulāri tiek papildināta ar informāciju par projekta aktualitātēm, izdots informatīvs buklets un uzsākts darbs pie īsfilmu sagatavošanas, veikta kartogrāfiskā materiāla izpēte turpmākai datu ievākšanai un veikta attālā izpēte Gaujas Nacionālajā parkā, kopumā iegūstot datus par 27500 ha lielu meža biotopu

platību, uzsākta attālās izpētes datu apstrāde un analīze un meža biotopu inventarizācija Gaujas Nacionālajā parkā.

- Dabas aizsardzības pārvaldes īstenotā projekta „**Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošana**” mērķis ir izstrādāt hidroloģiskā režīma atjaunošanas programmu un veikt hidroloģiskā režīma atjaunošanas darbus trīs dažādās ekosistēmās, lai novērstu mainītos hidroloģiskos apstākļus un atjaunotu dabiskus vai daļēji dabiskus hidroloģiskos apstākļus. 2012.gadā noorganizēts projekta atklāšanas seminārs, izveidota projekta mājas lapa, kas regulāri tiek papildināta ar informāciju par projekta aktualitātēm, nodrukāts buklets, plakāts un uzlīmju lapa (1000 eks.), publikācijas izplatītas vietējai sabiedrībai un dabas aizsardzības organizācijām, veikta projekta darbību koordinēšana un hidroloģisko aspektu plānošana, notikušas 10 plānošanas sanāksmes ar projekta partneriem, saņemts sertificēta eksperta atzinums par Skudrupītes dabiskās gultnes atjaunošanas darbu ietekmi uz zivju resursiem, notikušas 4 sanāksmes ar vietējo sabiedrību Smārdē, Slampē, Ķemeros un Lapmežciemā. Veikta īpaši aizsargājamo biotopu inventarizācija projekta teritorijās (2500 ha), meliorācijas grāvju kartēšana dabā projekta teritorijās (2500 ha) un iegūti virsmas un reljefa LiDAR dati par projekta un tam piegulošajām teritorijām (10 000 ha). Uzsākta projekta teritoriju zemes mērīšana un veikta 3 zemes īpašumu vērtēšana un pārrunas par īpašumu iegādi, sagatavoti priekšlīgumi un līgumi zemes iegādei.
- biedrības „Baltijas Vides Forums” projekta „**Komunikācijas kampaņa Baltijas valstīs par bīstamām ķīmiskām vielām: NEREDZAMAIS KĻŪST REDZAMS (BaltInfoHaz)**” mērķis ir samazināt bīstamo ķīmisko vielu daudzumu vidē, informējot sabiedrību par to kaitīgo ietekmi uz vidi un veselību un veicot preventīvas darbības to produktu patēriņa un klāsta samazināšanai, kuru sastāvā ir bīstamās ķīmiskās vielas. 2012.gadā veikta izpēte par projektā apskatāmajām produktu grupām, tajās atrodamajām bīstamajām vielām un potenciālajām izmaiņām, kas būtu sasniedzamas projekta ieviešanas rezultātā, ar pieredzējušu lektoru palīdzību no starptautiskām NVO noorganizēts seminārs Baltijas valstu vides aizsardzības un patērētāju tiesību NVO par lobija iespējām un praktisko pieredzi starptautiskā arēnā, sadarbībā ar LU un Tallinas Pedagoģisko universitāti sagatavota rokasgrāmata izplatīšanai pedagoģijas studentiem ar pamatinformāciju par bīstamo vielu problemātiku ikdienas dzīvē un metodiskajiem norādījumiem kā to pasniegt dažādu vecumu skolniekiem, veikta potenciālās mērķa grupas apzināšana (iesaistīšana projekta aktivitātes) lai izstrādātu inovatīvu pieeju jūras bioloģiskās daudzveidības novērtēšanai, kā arī lai apzinātu cilvēka ietekmes apmērus.

Detalizēta informācija par visiem projektiem pieejama to mājas lapās (skat. Pielikumu Nr.3)

2.12. Atbrīvojumu no dabas resursu nodokļu maksāšanas administrēšana

Fonda administrācijas kompetencē ir funkcijas, kas saistītas ar dabas resursu nodokļa administrēšanu, atbrīvojuma no dabas resursu nodokļa piemērošanu dabas resursu nodokļa maksātājiem par videi kaitīgām precēm, iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem, kā arī transportlīdzekļiem.

Atbilstības izvērtēšanas mērķis ir pārbaudīt, vai iesniegums atbrīvojuma no dabas resursu nodokļa samaksas saņemšanai (turpmāk – Iesniegums) atbilst attiecīgo Ministru kabineta noteikumu (turpmāk – Noteikumi) prasībām un ir virzāms tālākai izskatīšanai Iepakojuma apsaimniekošanas padomē, Videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas padomē un Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas padomē.

Papildus atbilstības izvērtēšanai, Fonda administrācija nosūta informāciju Valsts vides dienestam par apsaimniekotāju iesniegumā norādītajiem un izveidotajiem videi kaitīgu preču

atkritumu un izlietotā iepakojuma savākšanas punktiem, lai pārliecinātos par to esību dabā un atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Izvērtējot iepriekšminēto padomju ieteikumus, Valsts vides dienesta pārbaužu rezultātus, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija pieņem lēmumu par atbrīvojuma no dabas resursu nodokļa samaksas piemērošanu un, pozitīva lēmuma gadījumā, uzdod Fonda administrācijai noslēgt apsaimniekošanas līgumu ar apsaimniekotāju un piemērot atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas.

Atbrīvojuma no dabas resursu nodokļa samaksas piešķiršanas procedūru regulē Dabas resursu nodokļa likums un saistošie Ministru kabineta noteikumi:

- 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr.1293 „Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem”;
- 2010. gada 19. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.983 „Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu (īpatsvaru) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā”);
- 2009. gada 3.novembra noteikumos Nr.1294 „Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm”;
- 2008. gada 17. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.450 „Noteikumi par dabas resursu nodokļa maksāšanas un atmaksāšanas kārtību par transportlīdzekļiem un par kārtību, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par transportlīdzekļiem” (līdz 2012. gada 29. maijam);
- 2012. gada 22. maija Ministru kabineta noteikumi Nr.361 „Dabas resursu nodokļa piemērošanas noteikumi transportlīdzekļiem” (no 2012. gada 30.maija);
- 2011. gada 22.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.898 „Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām” u.c.

Tabulā Nr.5 attēlots apkopojums par 2012. gadā Fonda administrācijā saņemtajiem un atbilstoši normatīvajiem aktiem izvērtētajiem iesniegumiem, kas sagatavoti izskatīšanai Videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas padomē (VKPAP), Iepakojuma apsaimniekošanas padomē (IAP) un Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas padomē (NTLAP):

7. tabula

Izvērtētie un izskatīšanai padomēs sagatavotie apsaimniekotāju iesniegumi

Iesnieguma saturs	Padome	VKPAP	IAP	NTLAP
iesniegumi par jaunas apsaimniekošanas sistēmas izveidi		8	14	9
iesniegumi par līgumpartneru maiņu esošās apsaimniekošanas sistēmās		43	14	1
iesniegumi par izmaiņām esošajos apsaimniekošanas sistēmu īstenošanas plānos		16	16	1
Apsaimniekotāju iesniegtie paskaidrojumi par konstatētajiem pārkāpumiem apsaimniekošanas sistēmu darbībā		6	4	11

2012. gadā Fonda administrācija sagatavoja un iesniedza Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram lēmumu projektus par videi kaitīgām precēm (t.sk. par elektriskām un

elektroniskām iekārtām), iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem, kā arī nolietotiem transportlīdzekļiem, kas attēloti tabulā Nr.6

8. tabula

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram sagatavotie lēmumu projekti

Lēmuma saturs	VKP	Iepakojums	NTL
Lēmumi par jaunas apsaimniekošanas sistēmas izveidi un piemērošanu	7	14	8
Lēmumi par līgumpartneru maiņu esošās apsaimniekošanas sistēmās*	43	14	1
Lēmumi par izmaiņu veikšanu esošajos apsaimniekošanas sistēmu īstenošanas plānos	20	16	1
Lēmumi atteikt slēgt apsaimniekošanas līgumu un piemērot atbrīvojumu no DRN samaksas	2	0	1
Lēmumi par iesniegumu izskatīšanas procesuālā termiņa pagarināšanu	2	0	0
Lēmumi par apsaimniekošanas sistēmas darbības pārtraukšanu un atbrīvojuma no DRN atcelšanu	0	0	0

2012.gadā Fonda administrācija noslēdza sekojošus līgumus par videi kaitīgu preču apsaimniekošanu:

- 7 līgumi par videi kaitīgu preču (t.sk. 2 elektrisko un elektronisko iekārtu) atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi un piemērošanu;
- 63 vienošanās par grozījumu izdarīšanu līguma pielikumā un apsaimniekošanas plānā videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmās (t.sk. 25 elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanas sistēmās).

2012.gadā Fonda administrācija noslēdza sekojošus līgumus par izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu:

- 14 līgumi par izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi un piemērošanu;
- 30 vienošanās par grozījumu izdarīšanu līguma pielikumā un apsaimniekošanas plānā (izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmās).

2012.gadā Fonda administrācija noslēdza sekojošus līgumus par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanu:

- 8 līgumi par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas izveidi un piemērošanu;
- 2 vienošanās par grozījumu izdarīšanu līguma pielikumā un apsaimniekošanas plānā (nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmās).

2012. gadā Fonda administrācija ir saņēmusi un izvērtējusi **82** pārskatus par videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanu, **48** pārskatus par elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanu, **126** pārskatus par izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu un **56** pārskatus par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanu.

2012.gadā atbrīvojums no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm bija spēkā 12 iesniedzējiem - 9 apsaimniekotājiem (kas kopā atbrīvo no dabas resursu nodokļa nomaksas 865 nodokļa maksātājus) un 3 nodokļa maksātāju pašu izveidotajām apsaimniekošanas sistēmām.

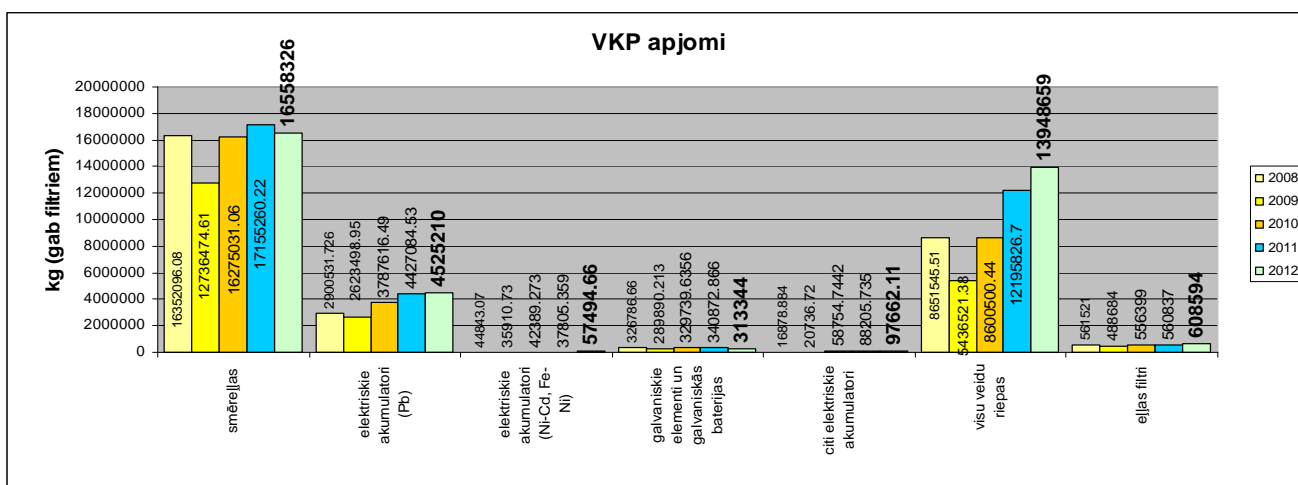
No dabas resursu nodokļa samaksas par elektriskām un elektroniskām iekārtām 2012.gadā tika atbrīvoti 6 uzņēmumi, no kuriem visi bija apsaimniekotāji (kas kopā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas 1194 nodokļa maksātājus).

No dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem 2012.gadā tika atbrīvoti 18 uzņēmumi, no kuriem 4 bija apsaimniekotāji (kas kopā atbrīvo 4510 dabas resursu nodokļa maksātājus), bet 14 pašu izveidotas apsaimniekošanas sistēmas.

2012.gadā 1 komersants bija izveidojis nolietoto transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmu, kas atbrīvoja no dabas resursu nodokļa samaksas 32 komersantus.

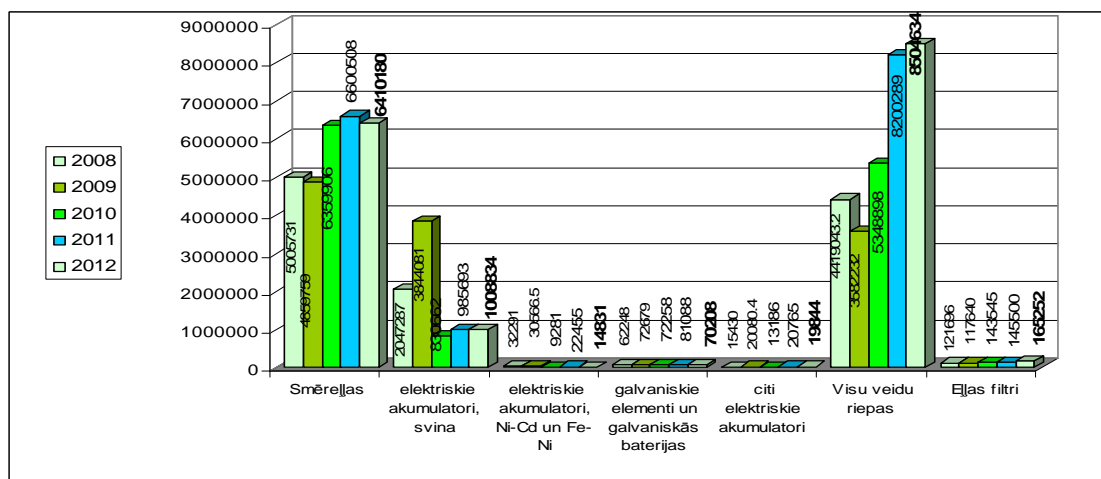
Attēlā Nr.3 redzams videi kaitīgo preču apjoms, kas novietots tirgū Latvijas Republikā laika posmā no 2008. līdz 2012. gadam pa attiecīgo videi kaitīgo preču veidiem.

Sakarā ar ekonomikas lejupslīdi un patēriņa samazināšanos, 2009.gadā tirgū novietotais videi kaitīgo preču daudzums ir būtiski samazinājies, salīdzinot ar 2008.gadu, taču 2010.gadā tas ir sasniedzis un atsevišķās pozīcijās ir lielāks nekā 2008.gadā, tas pats novērojams arī 2011. un 2012. gadā, kas liecina par pakāpenisku tirgus atveseļošanu.

3. att. Latvijas Republikā ievesto un tirgū novietoto videi kaitīgo preču dinamika 2008. – 2012. gadā

Attēlā Nr.4 redzams pārstrādātais videi kaitīgu preču atkritumu apjoms 2008., 2009., 2010., 2011. un 2012. gadā. Visās videi kaitīgu preču pozīcijās apsaimniekotāji ir izpildījuši un pārsnieguši normatīvajos aktos noteiktās videi kaitīgu preču atkritumu minimālās pārstrādes normas.

4. att. videi kaitīgu preču atkritumu pārstrādes dinamika 2008. – 2012. gadā

9. tabulā redzami kopējie Latvijas Republikas tirgū novietoto elektrisko un elektronisko iekārtu apjomi.

Tabula Nr.9

Elektrisko un elektronisko iekārtu tirgū novietoto apjomu dinamika 2008. – 2012. gadā

Nr.	Elektrisko un elektronisko iekārtu veids	2008 (kg)	2009(kg)	2010 (kg)	2011 (kg)	2012 (kg)
1	liela izmēra mājsaimniecības iekārtas (izņemot liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapjus)	7164814,07	5186018,511	5308607,276	5 723 893,74	5 930 173,10
2	liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapji	4447853,02	2808574,06	2563027,16	2 642 848,83	2 712 070,24
3	maza izmēra mājsaimniecības iekārtas	1839217,522	1071564,185	1214205,337	1 164 530,32	1 223 045,02
4	informācijas tehnoloģijas un elektronisko sakaru iekārtas (izņemot monitorus un mobilos telefonus)	2826063,468	1303483,893	1708752,468	1 730 505,96	1 946 993,96
5	monitori	623032,11	315147,21	338733,85	316 149,16	227 273,41
6	mobīlie telefoni	127144,32	57900,97	75669,23	91 068,38	86 707,74
7	plašam patēriņam paredzētās iekārtas (izņemot televizorus)	973882,578	443718,428	520130,527	544 009,25	554 824,44
8	televizori	2984926,37	1828434,015	1439207,315	1 041 022,48	1 296 639,69
9	elektriskie un elektroniskie instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus, kas nav pārnēsājami vai ir pastāvīgi piestiprināmi)	2264087,14	931254,327	1184599,583	1 425 394,60	1 570 971,59
10	gāzizlādes spuldzes*	1 684 158	1 225 434	1 868 221	1 726 190	2 065 089
11	apgaismes ķermeņi (izņemot gāzizlādes spuldzes)	1285229	590783	462324	682 055,93	947 536,29
12	monitoringa un kontroles instrumenti	179727,63	94255,273	101407,36	130 975,71	136 410,94
13	rotallietas, sporta un atpūtas piederumi	669440,336	274426,242	163039,272	280 468,94	276 689,46
14	medicīniskās ierīces (izņemot implantētās un inficētās medicīniskās ierīces)	242667,25	180113,855	161703,214	222 405,51	184 377,29
15	tirdzniecības automāti	221219,6	74135,7	46731,25	80 532,52	46 612,19

*Apjoms norādīts gabalos

Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu pārstrādes apjomu dinamika redzama Tabulā Nr.10

Tabula Nr.10

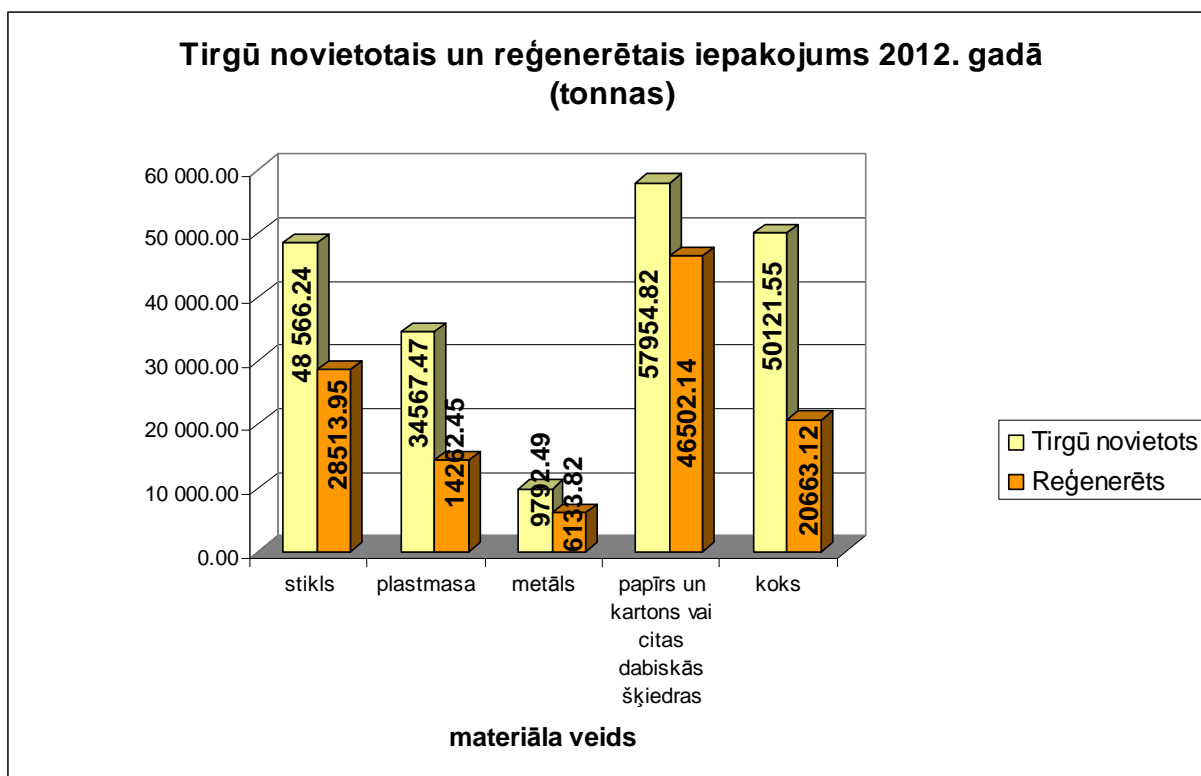
Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu pārstrādes apjomu dinamika 2008- 2012 gadā

Nr.	Elektrisko un elektronisko iekārtu veids	2008 (kg)	2009(kg)	2010 (kg)	2011 (kg)	2012 (kg)
1	liela izmēra mājsaimniecības iekārtas (izņemot liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapjus)	1 896 501	1308 071	1 295 348	1 248 381,45	1 259 671.00
2	liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapji	842 595	775 990	644 059	746 810,60	690 129.00
3	maza izmēra mājsaimniecības iekārtas	358 313	277 265	281 531	323 299,04	306 205.00
4	informācijas tehnoloģijas un elektronisko sakaru iekārtas (izņemot monitorus un mobilos telefonus)	491 700	353 410	399 007	364 645,80	392 185.00
5	monitori	103 466	90 392	87 221	96 234,20	91 205.00
6	mobīlie telefoni	26 657	14 490	3 820	6 063,90	4 293.50
7	plašam patēriņam paredzētās iekārtas (izņemot televizorus)	180 534	139 279	160 848	193 917,68	202 092.00
8	televizori	596 694	452 313	353 767	317 966,10	338 763.00

9	elektriskie un elektroniskie instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus, kas nav pārnēsājami vai ir pastāvīgi piestiprināmi)	420 715	240 184	194 919	222 212,95	247 088.00
10	gāzislādes spuldzes	958 113	726 575	1 013 144	834 541	949 391
11	apgaismes ķermeņi (izņemot gāzislādes spuldzes)	259 981	147282	137 189	206 947,00	230 806.00
12	monitoringa un kontroles instrumenti	57 360	59 435	47 632	40 511,28	38 535.00
13	rotaļlietas, sporta un atpūtas piederumi	285 129	622 093,5	89 320,2	290 550,88	179 218.00
14	medicīniskās ierīces (izņemot implantētās un inficētās medicīniskās ierīces)	48 113	45 142	48 178	57 963,55	40 668.00
15	tirdzniecības automāti	41 180	32 763	30 564	131 182,55	136 433.25

Kopējais komersantu, kuri saņēmuši atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamajiem galda traukiem un piederumiem, tirgū novietotais iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apjoms 2012.gadā bija 201002.58 tonnas, bet kopējais reģenerētais apjoms - 116075.48 tonnas (57,75 % no tirgū novietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apjoma).

Tirgū novietotā iepakojuma un reģenerētā izlietotā iepakojuma apjoma dinamika 2012.gadā attēlota attēlā Nr. 5.

5. att. 2012. gadā radītais un reģenerētais iepakojuma apjoms

Kopējais 2012. gadā savāktais nolietotu transportlīdzekļu (NTL) skaits bija 6501 gab., kuru atkārtotas izmantošanas un pārstrādes rezultātā atgūti 86,58 % otrreizējā materiāla, savukārt 13,42 % materiāla apglabāti.

2.13. Politikas iniciatīvas, veiktie un pasūtītie pētījumi

Par galveno Administrācijas īstenoto politikas iniciatīvu 2012.gadā jāuzskata sagatavotās un realizētas strukturālās izmaiņas budžeta programmā 21.00.00 „Vides aizsardzības fonds” samazinot to finansējuma apjomu, kurš noteikts iezīmētiem mērķiem, palielinot projektu konkursiem paredzēto finansējumu. Šī prioritārā aktivitāte tika īstenota un 2013.gada Fonda budžetu veido 4 apakšprogrammas (līdzšinējo 8 vietā), tādējādi nodrošināt Fonda prioritāti – finansējuma novirzīšanu projektu konkursiem.

Izejot no iepriekšminētās iniciatīvas, 2012.gada beigās tika sagatavoti un iesniegti Fonda padomei projektu konkursu nolikumi finansējuma saņemšanai 2013.gadā vadlīnijā „Atbildīgs dzīvesveids” (4 aktivitātes) un „Dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība, t.sk. dabas kapitāla izpratnē” (3 aktivitātes). Projektu konkursā finansējuma saņemšanai no apakšprogrammas „Nozares vides projekti” tika noteiktas konkrētas atbalstāmās aktivitātes (8), novēršot iespējamo neatbilstību, ka Fonda finansējums tiek izmantots VARAM un VARAM padotības iestāžu nolikumā noteikto pamatuzdevumu īstenošanai.

2.14. Iestādes pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamībā un kvalitātē

Fonda administrācija sniedz sekojošus publiskos pakalpojumus:

- 1) [Dabas resursu nodokļa maksātāju atbrīvošana no dabas resursu nodokļa samaksas;](#)
- 2) [Projektu iesniegumu pieņemšana finansējuma saņemšanai no Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļiem](#)

Par 2012.gada prioritāti saistībā ar iestādes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanu uzskatāma pilnīga pāriešana uz elektronisko dokumentu apriti saziņai ar valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī iestādes klientu (komersantu un sabiedrisko organizāciju) aicināšana komunikācijai ar Administrāciju izmantot elektronisko dokumentu priekšrocības ekonomējot laiku un finanšu resursus.

3. Personāls

Fonda administrācijā uz 2012. gada 1. janvāri bija 7 amata vietas un šis skaits palika nemainīgs arī uz 31. decembri, kas nozīmē, ka 2012.gadā Fonda administrācijā strādāja 7 darbinieki, tai skaitā 2 ierēdņi.

Fonda administrācija apzinās, ka līdzšinējais darbības sasniegto rezultātu nozīmīgākais resurss ir tās darbinieki, tāpēc iespēju robežās darbiniekiem tika nodrošināta darbinieku dalība kvalifikācijas paaugstināšanas semināros unursos. Taču, ņemot vērā ierobežotos budžeta līdzekļus 2012.gadā Fonda administrācijas darbinieki apmeklēja tikai 3 kursus un seminārus savas profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai.

2012.gadā 100% Fonda administrācijas darbinieku bija ar augstāko izglītību. Lielākajai daļai jeb 4 darbiniekiem ir iegūts maģistra grāds, 1 – bakalaura grāds, kā arī vienam darbiniekam ir iegūta profesionālā augstākā izglītība un vienam – līdz 1991.gadam iegūta augstākā izglītība.

2012.gadā Fonda administrācijā strādājošo mainība nav notikusi.

No kopējā Fonda administrācijas darbinieku skaita 57% (4 darbinieki) 2012.gadā bija sievietes un 43% (3 darbinieki) vīrieši. Vidējais darbinieku vecums Fonda administrācijā, salīdzinot ar 2011.gadu (vidējais darbinieku vecums – 33 gadi), 2012.gadā ir palielinājies – 34 gadi. Darbinieku sadalījums pa vecuma grupām Fonda administrācijā ir vienmērīgs, jo vienāds skaits darbinieku – 43% no kopējā darbinieku skaita ir gan vecuma grupā no 20 līdz 29 gadiem, gan no 30 līdz 39 gadiem, savukārt 1 darbinieks ietilpst vecuma grupā, no 40 līdz 49 gadiem. No tā varam arī secināt, ka kolektīvā ir pārstāvētas gandrīz visas vecuma grupas.

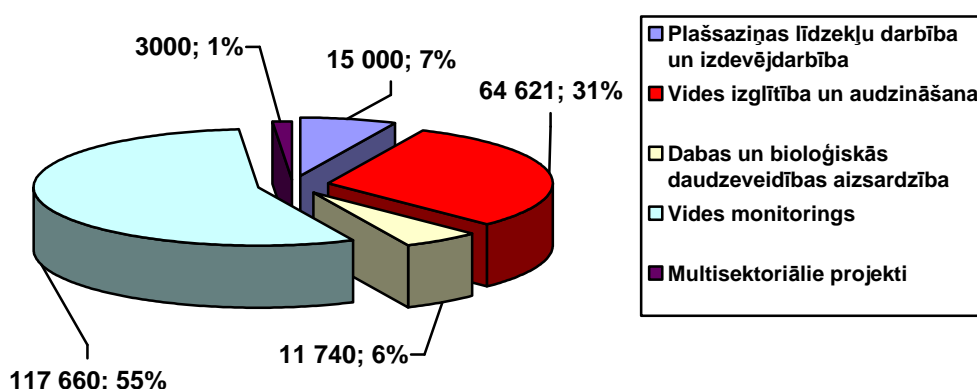

4. Komunikācija ar sabiedrību un sadarbība ar nevalstisko sektoru

Fonda administrācijas galvenā komunikācija ar sabiedrību notiek caur interneta mājas lapu (www.lvafa.gov.lv) un organizējot informatīvos seminārus par projektu iesniegumu sagatavošanu. 2012.gadā potenciālajiem LIFE+ programmas projektu iesniedzējiem tika noorganizēts 1 informatīvs seminārs par LIFE+ programmas būtību, projektu pieteikumu sagatavošanas kārtību, sniegtas konsultācijas projektu sagatavošanai.

Fonda administrācijas sadarbība ar nevalstisko sektoru galvenokārt notikusi projektu īstenošanas gaitā realizējot līgumsaistības par projektu finansēšanas un izpildes gaitu.

No budžeta programmas „Vides aizsardzības fonds” 2012. gadā kopā atbalstītas 9 nevalstiskās organizācijas, nodrošinot finansējumu 13 projektu īstenošanai 212 021 LVL apmērā.

6. att. Fonda finansējuma nevalstiskajam sektoram sadalījums pa projektu vadlīnijām

No budžeta programmas „LIFE programmas projekti” 2012.gadā finansējumu saņēma 2 nevalstiskās organizācijas 4 projektu īstenošanai par kopējo summu 165 021 LVL.

Lai veicinātu sabiedrības interešu ievērošanu Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļu sadalē un sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā, nodrošināta Latvijas vides aizsardzības fonda konsultatīvās padomes darbība, kurā aktīvi darbojas profesionālo, nozaru un interešu biedrību un nodibinājumu deleģētie pārstāvji. Konsultatīvā padome darbojas pamatojoties uz Latvijas vides aizsardzības fonda konsultatīvās padomes nolikumu, kas apstiprināts ar 2007. gada 17. aprīlī izdoto vides ministra rīkojumu Nr. 245 (2007. gada 31. maijā ar Vides ministra rīkojumu Nr. 352 Latvijas vides aizsardzības fonda konsultatīvās padomes nolikumā tika izdarīti grozījumi).

Latvijas vides aizsardzības fonda konsultatīvo padomi 2012. gadā veidoja šādu organizāciju pārstāvji:

- 1) biedrība „Baltijas Vides Forums”
- 2) biedrība „Bērnu Vides skola”
- 3) zinātniskā institūcija „Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūts”
- 4) biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības uzņēmumu asociācija”
- 5) nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”
- 6) biedrība „Latvijas Botāniķu biedrība”
- 7) nodibinājums „Pasauls Dabas fonds”
- 8) biedrība „Latvijas Petroglifu centrs”
- 9) biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”

- 10) biedrība „Vides aizsardzības asociācija”
- 11) biedrība „Vides attīstības biedrība”
- 12) biedrība „Zaļais iepirkums”
- 13) biedrība „Zaļā vide”

Konsultatīvās padomes priekšsēdētājs ir Ivars Kabucis (Latvijas Dabas fonds) un priekšsēdētāja vietniece – Ingrīda Brēmere (Baltijas Vides forums).

Konsultatīvā padome izvērtē projektu iesniegumu atbilstību projektu konkursa nolikumam, tostarp atbilstību valsts vides politikas mērķiem un to sasniegšanai izvirzītajām rīcībām, kā arī atbilstību sabiedrības interesēm. Konsultatīvās padomes sagatavotajam projektu vērtējumam Fonda padomes lēmuma pieņemšanā ir rekomendējošs raksturs.

2012. gadā Latvijas vides aizsardzības konsultatīvajai padomei ir notikušas 5 sēdes, kurās kopumā izskatīti un pieņemti lēmumi par 33 dažādiem jautājumiem.

5. 2013. gadā plānotie pasākumi

Nemot vērā veiktās strukturālās izmaiņas budžeta programmā „Vides aizsardzības fonds” 2013.gada galvenā prioritāte ir finansēto projektu vadlīnijās „Atbildīgs dzīvesveids” un „Dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un saglabāšana; t.sk. dabas kapitāla izpratnē”, kā arī apakšprogrammā „Nozares vides projekti”, administrēšana.

Papildus Administrācijas plāno sadarbībā ar VARAM īstenot jaunas politikas iniciatīvas, kā arī realizēt atsevišķus pasākumus, kas saistīti ar esošo veicamo funkciju pilnveidošanu:

- Īstenot Fonda finansējuma sasaisti ar valsts pamatbudžetā iemaksāto dabas resursu nodokli, realizējot principu „Dabas resursu nodoklis atgriežas dabā”, kā arī ar soda naudām par vides normatīvo aktu pārkāpumiem un kompensācijām par videi nodarītajiem;
- Izveidot koordinētu komunikāciju pasākumu sistēmu atkritumu apsaimniekošanas jomā;
- Pilnveidot Fonda publicitātes pasākumus finansēto projektu ietvaros;
- Organizēt seminārus potenciālajiem projektu iesniedzējiem;
- Uzlabot informācijas pieejamību un datu apkopošanu par atkritumu apsaimniekošanu, izveidojot atkritumu apsaimniekošanas sistēmas datu bāzi.

Valsts budžeta programmas „Vides aizsardzības fonds” kredītsaistības uz bilances datumu (31.12.2012.) veidoja fonda administrācijas īstermiņa kredītsaistības.

9. tabula

Valsts budžeta programmas „Vides aizsardzības fonds” kredītsaistības

Nr.	Kredītsaistības	Uz pārskata gada beigām	Uz pārskata gada sākumu
1.	Norēķini ar piegādātājiem un darbuizpildītājiem	176	254
2.	Uzkrājumi paredzētajām saistībām	866	1419
3.	Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem no darba algas (izņemot nodokļus)	0	0
4.	Norēķini par nodokļiem	667	137
	Kopā	1709	1810

Pielikums Nr. 1

2012. gadā no budžeta apakšprogrammas 21.02.00 „Vides aizsardzības projekti” finansētie projekti

<i>N.p.k.</i>	<i>Projekta nosaukums</i>	<i>Projekta īstenotājs</i>	<i>Piešķirtais finansējums</i>
Projektu vadlīnija – Dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība			
1	Zivju resursu aizsardzības akcija "Dzīvais ūdens 2012"	Latvijas Makšķernieku asociācija	9 955
2	Lāču pārvietošana	Gaujas Nacionālā parka fonds	1 785
Projektu vadlīnija – Plašsaziņas līdzekļu darbība un izdevējdarbības vides izglītības un audzināšanas jomā			
1	Žurnāla „Vides Vēstis” izdošana	Vides vārds	13 000
2	Latvijas Ornitoloģijas biedrības (LOB) populārzinātniskā žurnāla „Putni dabā” izdošana	Latvijas Ornitoloģijas biedrība	2 000
3	LATVIJA - TĪRU ŪDENS ZEME	Zaļais circenis	5 000
4	TV raidījumu cikls „Vides Fakti” un raidījuma interneta mājas lapas uzturēšana	Finger Films Production	25 000
5	Radio raidījums „Zināmais nezināmajā” Latvijas radio 1.programmā	Latvijas Radio	5 000
6	Programma krievu valodā „Noasa šķirsts”	Latvijas Radio	5 000
Projektu vadlīnija – Vides izglītība un audzināšana			
1	Latvijas Lielā Talka (21.aprīlis)	Pēdas LV	43 000
2	Dabas izglītības sekmēšana – efektīvs līdzeklis sabiedrības dabas apziņas veidošanai	Dabas muzeja atbalsta biedrība	9 800
3	Neatliekamam elektrodrošības pasākumu veikšana LDM	Dabas muzeja atbalsta biedrība	4 482
Projektu vadlīnija – Vides monitoringi			
1	Augu un biotopu monitoringi Natura 2000 teritorijās Latvijā	Latvijas Dabas fonds	62 447
2	Zīdītāju monitoringi	Latvijas Dabas fonds	6 380
3	Bezmugurkaulnieku monitoringi Natura 2000 vietās laika posmā 2008-2012	Latvijas Dabas fonds	12 041
4	Natura 2000 vietu monitoringa sadaļa "Putni"	Latvijas Ornitoloģijas biedrība	36 792
5	Latvijas ūdeņu monitoringa programmas īstenošana 2012.gadā	Latvijas Hidroekoloģijas institūts	70 000
Projektu vadlīnija – Multisektoriālie projekti			
1	"Zaļā sertifikāta" pretendentu pārbaude	Lauku ceļotājs	3 000
2	GIO Land monitoringa izpilde	Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra	2 993
KOPĀ			317 675

Pielikums Nr.2

2012.gadā no valsts budžeta apakšprogrammas „Nozare vides projekti” finansētie projekti

Nr. p.k	Projekta īstenotājs	Projekta nosaukums	Piešķirtais finansējums
1.	Dabas aizsardzības pārvalde	1973.gada Vašingtonas konvencijas par tirdzniecību un aizsargājamām dzīvnieku un augu sugām (CITES) ieviešana Latvijā	2 915
2.	Dabas aizsardzības pārvalde	Transportlīdzekļu (automobiļu) noma DAP centrālās administrācijas un teritoriālo struktūrvienību darbības nodrošināšanai	33 614
3.	Dabas aizsardzības pārvalde	DAP vides valsts inspektoru veselības apdrošināšana	13 200
4.	Latvijas Dabas muzejs	Interaktīva informācijas stenda izveide Latvijas Dabas muzejā	976
5.	Latvijas Dabas muzejs	Individuālā projekta „Vides izglītības programmu un „zaļās” skolas izveide Latvijas Dabas muzejā” īstenošanas laikā iepirkta aprīkojuma uzturēšanas un saglabāšanas izdevumiem nepieciešamo finanšu līdzekļu saņemšana	2 800
6.	Nacionālais botāniskais dārzs, valsts aģentūra	Latvijas izzūdošo augu sugu <i>ex situ</i> saglabāšana un dažu sugu <i>in situ</i> izpēte	6 000
7.	Vides pārraudzības valsts birojs	Vides pārraudzības valsts biroja kā apelācijas institūcijas kapacitātes palielināšana 2012.gadā	19 200
8.	VARAM	Līdzdalība Eiropas Savienības vides un dabas aizsardzības politikas un normatīvo aktu izstrādes procesā 2012.gadā	25 680
9.	VARAM	Līdzdalība jaunajā ES bioģeogrāfiskajā procesā	9 000
10.	Valsts vides dienests	Analīžu nodrošinājums vides avāriju gadījumos	1 800
11.	Valsts vides dienests	VVD dalības nodrošināšana ES vides institūciju asociācijā (IMPEL) un starptautiskās sadarbības aktivitātēs 2012.gadā	4 361
12.	Valsts vides dienests	VVD inspektoru veselības apdrošināšana	20 488
13.	Valsts vides dienests	Automobiļu noma VVD vajadzībām	43 424
14.	Valsts vides dienests	Zvejas kontroles informācijas sistēmu pilnveidošana atbilstoši lietotāju un ES prasībām	6 800
15.	Valsts vides dienests	Sanētās bīstamo atkritumu izgāztuves „Kosmoss” apsardzes nodrošināšana	2 200
		Kopā LVL:	192 458

Pielikums Nr.3

2012.gadā no valsts budžeta apakšprogrammas 70.06.00 „LIFE programmas projekti” finansētie projekti

Nr.	Īstenotājs	Projekta nosaukums	Īstenošanas laiks	Kopējās projekta izmaksas, EUR	LVAF līdzfinansējums, LVL		Projekta mājas lapa
					Kopējais	2012. gadā	
1.	Latvijas Lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs"	Vides politikas un pārvaldības priekšlikumu izstrāde, demonstrējot tūrisma attīstības ieguvumus vides, sociālajā un ekonomikas jomā Slīteres nacionālajā parkā Natura 2000 teritorijā	01.02.2009. - 31.01.2012.	501 535	60 741	0	http://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/PolProp/PolProp_lv.html
2	Biedrība "Baltijas Vides Forums"	Pasākumi piesārņojuma ar ūdens videi bīstamām vielām samazināšanai Baltijas jūrā	01.01.2009. - 30.06.2012.	1 691 298	82 820	0	http://www.baltacthaz.bef.ee/index.php?id=62&lang=7
3.	Rīgas pilsētas dome	Rīgas pilsētas virszemes ūdeņu ietekmju novērtēšana, novēršana un ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana	02.2010. - 30.11.2012.	662 240	0	0	http://www.rigapretpludiem.lv/
4.	Latvijas Universitāte	Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā	01.02.2010. - 31.08.2013.	726 714	77 004	17 342	http://www.purvi.lv/lv/par-mums/
5.	Daugavpils pilsētas dome	Reto rāpuļu un abinieku aizsardzība Latvijā	01.09.2010. - 31.08.2014.	772 400	161 223	33 990	http://www.life-herpetolatvia.biology.lv/
6.	Nodibinājums "Latvijas Dabas fonds"	Griezes biotopu atjaunošana Natura 2000 teritorijā "Dvietes paliene"	01.10.2010. - 30.09.2014.	1 170 298	100 928	25 232	http://www.dvietespaliene.lv/index.php/lv/
7.	Nodibinājums "Latvijas Dabas fonds"	Ilgspējīgas lauksaimniecības veicināšana globāli apdraudētu putnu sugu aizsardzībai lauku ainavā	01.09.2010. - 31.08.2015.	2 191 685	18 969	7 731	http://www.meldine.lt/lv

Nr.	Īstenotājs	Projekta nosaukums	Īstenošanas laiks	Kopējās projekta izmaksas, EUR	LVAF līdzfinansējums, LVL		Projekta mājas lapa
					Kopējais	2012. gadā	
8.	Biedrība "Baltijas Vides Forums"	Inovatīvas pieejas jūras bioloģiskās daudzveidības monitoringam un dabas vērtību aizsardzības stāvokļa novērtējumam Baltijas jūras ziemeļu - austrumu daļā (MARMONI)	01.10.2010. - 31.03.2015.	5 888 801	240 524	60 131	http://www.bef.lv/165/866/
9.	Dabas aizsardzības pārvalde	Meža biotopu atjaunošana Gaujas Nacionālajā parkā	01.09.2011. - 31.08.2015.	823 243	225 249	52 900	http://for-rest.daba.gov.lv/public/lat/
10.	Dabas aizsardzības pārvalde	Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošana	01.09.2011. - 31.08.2016.	963 823	176 879	30 069	http://hydroplan.daba.gov.lv/public/
11.	Biedrība "Baltijas Vides Forums"	Komunikācijas kampaņa Baltijas valstīs par bīstamām ķīmiskā vielām: NEREDZAMAIS KĻŪST REDZAMS (BaltInfoHaz)	01.10.2011. - 31.03.2015.	1 683 396	105 420	71 927	http://www.padomapirmsperc.lv/
12.	VAS „Latvijas dzelzceļš”	Inovatīvi risinājumi dzelzceļa trokšņa pārvaldībā	01.08.2012. - 31.07.2015.	1 466 810	90 719	0	http://troksnisaizsienas.lv/home
13.	Dabas aizsardzības pārvalde	Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma	01.09.2012. - 28.02.2017	1 609 700	565 648	0	http://www.daba.gov.lv/public/lat/projekti/life_nature1/nat_programme/